Pactul Verde al Regiunii Vest (Green West Pact)

În contextul:

- lansării în anul 2019 a Pactului Verde European, prin care U.E. și-a oficializat ambiția de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu minim 55% până în anul 2030, respectiv de a atinge neutralitatea climatică până în anul 2050
- contribuției de peste 70% a orașelor la volumul total al emisiilor, dar și a potențialului acestora de a deveni centrul schimbărilor de care U.E. are nevoie pentru a atinge neutralitatea climatică
- alocării a aproximativ 30% din bugetul U.E. pentru exercițiul financiar 2021-2027 către acțiuni în domeniul climei, atât prin intermediul programelor operaționale, cât și al unor instrumente precum Fondul pentru Modernizare, Fondul pentru Tranziție Justă, Programul Orizont Europa, Fondul pentru Inovare, Programul pentru Mediu și Politici Climatice LIFE etc.
- implementării de către Asociația Institutul pentru Dezvoltare Locală "Think Local Act Global" a proiectului "Soluții Inovative pentru Orașe Verzi", finanțat prin POCA 2014-2020, care a vizat acordarea de sprijin pentru tranziția verde a municipiilor Arad, Lugoj, Reșița și Timișoara
- lansării de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, prin UEFISCDI, a Mirror Mission Cities Hub Romania (M100) - o platformă de experiment, facilitare și informare, un hub de expertiză în beneficiul orașelor care se angajează în efortul de atingere a țintelor climatice până în 2030 sau 2050

noi, în calitate de reprezentanți legali ai UAT Municipiul Arad, UAT Municipiul Lugoj, UAT Municipiul Reșița și UAT Municipiul Timișoara, am convenit încheierea prezentului Pact Verde al Regiunii Vest (Green West Pact).

Scopul Pactului Verde al Regiunii Vest este să faciliteze tranziția la neutralitate climatică a regiunii de dezvoltare Vest, prin întărirea cooperării și coordonarea eforturilor dintre municipiile, orașele, respectiv ecosistemele locale de actori relevanți de la nivelul acestora, care au ambiția de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră până în 2030, respectiv de a atinge neutralitatea climatică până în anul 2030, în linie cu țintele stabilite la nivelul U.E. și cu demersurile de la nivel național și regional pentru alinierea la acestea.

Prioritățile operaționale ale Pactului pentru perioada 2022-2030 sunt următoarele:

1. oferirea de sprijin reciproc între centrele urbane semnatare, sub forma unei platforme de dialog continuu și deschis, de schimb de cunoștințe, experiențe și bune practici pentru adoptarea,implementarea, monitorizarea și evaluarea planurilor de acțiune pentru tranziția climatică dezvoltate în cadrul proiectului "Soluții Inovative pentru Orașe Verzi"
2. colaborarea pentru susținerea, la nivel regional și local, a demersurilor inițiate de Mirror Mission Cities Hub Romania (M100) și valorificarea oportunităților puse la dispoziție de aceasta pentru facilitarea tranziției la neutralitate climatică
3. conlucrarea pentru pregătirea și promovarea, la nivelul administrației centrale și a forurilor europene, a unor proiecte majore de investiții pentru tranziția verde cu beneficii comune pentru centrele urbane și întreaga regiune, în principal legate de dezvoltarea transportului feroviar metropolitan și inter-urban, pe relația Arad-Timișoara-Lugoj-Craiova, respectiv Timișoara-Reșița/Stamora Moravița, respectiv de realizarea unor variante de ocolire ale orașelor pentru reducerea emisiilor din sectorul de transporturi
4. identificarea și implementarea, în toate orașele semnatare, a unor inițiative pilot pentru tranziția la neutralitate climatică, în special legate de reducerea emisiilor din sectorul transporturilor (de ex. o zi pe săptămâna cu transport public gratuit și/sau cu închiderea temporară a unor artere pentru traficul motorizat) și al clădirilor (de ex. obligativitatea ca toate construcțiile rezidențiale multifamiliale nou-autorizate să aibă parcări pentru biciclete, stații de reîncărcare electrică și centrală termică de bloc, în detrimentul celor de apartament), principalele surse de emisii, respectiv al suprafețelor plantate cu rol de captură a CO2 (de ex. program multianual de plantare de copaci în spații publice)
5. realizarea de eforturi conjugate pentru promovarea pe agenda Asociației Municipiilor din România, a structurilor guvernamentale și a Parlamentului a unor inițiative legislative menite să faciliteze tranziția la neutralitate climatică, în linie cu constrângerile identificate la nivelul orașelor semnatare, precum și alocarea de fonduri prin programe guvernamentale pentru finanțarea investițiilor de acest tip, complementar la cele existente din programele U.E. (de ex. prin Administrația Fondului de Mediu, Compania Națională de Investiții etc.)
6. cooperarea pentru conceperea, testarea și implementarea în toate orașele semnatare a unor soluții noi și eficiente pentru consolidarea ecosistemelor de actori locali care să susțină tranziția verde, de ex. sub forma unor finanțări nerambursabile tematice pentru sectorul ONG, în conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2005, a implementării unor programe de bugetare participativă dedicate acestui sector, a aplicării conceptului de co-design pentru orice proiect care vizează tranziția climatică (de ex. concursuri internaționale de soluții, consultări extinse pentru proiecte de mobilitate urbană durabilă, regenerare urbană, amenajare de spații verzi etc.)
7. dezvoltarea, în comun și cu sprijinul instrumentelor digitale, a unor mecanisme și instrumente de monitorizare, la nivelul regiunii și a centrelor sale urbane, a progresului în ceea ce privește tranziția la neutralitatea climatică
8. aderarea orașelor semnatare la diferitele rețele / platforme europene relevante pentru domeniul tranziției climatice, respectiv pregătirea, depunerea și implementarea unor proiecte în parteneriat (rețea), în cadrul diferitelor programe ale U.E. (de ex. Orizont, Life, Urbact etc.)

9. realizarea de demersuri comune pentru formarea de specialiști în domeniul neutralității climatice, în scopul consolidării aparatelor de specialitate ale primarilor, respectiv a consolidării ecosistemelor locale, de ex. prin cooperarea cu universitățile din regiune în vederea dezvoltării de noi produse educaționale pentru acest domeniu

10. consolidarea capacității de planificare, implementare, monitorizare/evaluare și cooperare inter- și intra-municipală a administrațiilor locale semnatare, în principal sub forma înființării unor birouri/compartimente dedicate tranziției climatice

Prioritățile de mai sus pot fi completate / modificate în funcție de eventualele modificări de context și de nevoile orașelor semnatare.

Pactul este deschis către primirea de noi orașe și municipii semnatare, cu condiția asumării efortului pentru atingerea scopului și a priorităților operaționale sus-menționate la nivelul respectivei comunități urbane.

Semnarea prezentului Pact nu implică înființarea unei noi entități cu personalitate juridică care să se ocupe de implementarea priorităților asumate și nici alocarea de resurse financiare de către semnatari. Colaborările punctuale dintre orașele semnatare, care implică și eventuale resurse puse la dispoziție de către acestea, vor face obiectul unor acorduri de parteneriat specifice, aprobate de către Consiliile Locale.

Pactul a fost semnat astăzi, 27.04.2023, la Timișoara, în 4 exemplare.

UAT Municipiul Arad, prin Călin BIBART, în calitate de Primar

UAT Municipiul Lugoj, prin Bogdan BLIDARIU, în calitate de Primar interimar, reprezentat de Consilier Cabinet Primar, Claudiu BUCIU

UAT Municipiul Reșița, prin Ioan POPA, în calitate de Primar

UAT Municipiul Timișoara, prin Ruben LAȚCĂU, în calitate de Viceprimar